

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania I. Sp. z o.o. z siedzibą w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
z udziałem G. K.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 marca 2022 r.,
zażalenia odwołujący się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 marca 2021 r., sygn. akt III AUz (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 marca 2021 r., III AUz (...) Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną, wniesioną przez I. Sp. z o.o. z siedzibą w G. (płatnik składek) w sprawie toczącej się z udziałem G. K. (zainteresowany) z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. (organ rentowy).

Sąd Apelacyjny stwierdził, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że w niniejszej sprawie chodziło o ustalenie wyższej podstawy składek na ubezpieczenie społeczne należnych od płatnika

składek – a więc wyższej składki, także od umów zlecenia zwartych między zainteresowanym a płatnikiem składek. W konsekwencji wartość przedmiotu zaskarżenia stanowiła kwota dodatkowej składki od wskazanych umów zlecenia. Już sam przychód z umów zlecenia, będący podstawą naliczenia dodatkowej składki kształtował się poniżej granicy kwoty dopuszczającej możliwość wniesienia skargi kasacyjnej – stanowiła go kwota 1.211,25 zł. W tej sytuacji, co podkreślił Sąd Apelacyjny oczywistym było, że wartość składki, stanowiącej ułamek wskazanej wyżej kwoty nie mogła wynosić co najmniej dziesięć tysięcy złotych, a zatem realizować kryterium wartości przedmiotu sporu.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego złożył płatnik składek, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie oraz uchylenie poprzedzającego go postanowienia o oddaleniu zażalenia oraz postanowienia o odrzuceniu odwołania, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej, w każdym zaś wypadku o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Płatnik składek zarzucił naruszenie przepisów postępowania: 1) art. 386 § 2 w związku z art. 397 § 3 w związku z art. 379 pkt 2 oraz 379 pkt 5 w związku z art. 397 § 3 w związku z art. 174 § 1 pkt 1 oraz art. 174 § 2 k.p.c., przez nieuwzględnienie zgłoszonego w zażaleniu zarzutu nieważności postępowania przed Sądem Okręgowym w G. i procedowanie sprawy z udziałem spółki I. Sp. z o.o. oraz bez udziału płatnika po dniu 2 stycznia 2020 r., co w konsekwencji doprowadziło do nieważności postępowania przez sądem pierwszej instancji; 2) art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. przez odrzucenie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie, podczas gdy sprawa dotyczy objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, a ponadto wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie przekracza kwotę 10.000,00 zł.

W ocenie skarżącego w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w G., mimo utraty bytu prawnego przez I. Sp. z o.o., dalej prowadził postępowanie z jej udziałem, między innymi po 2 stycznia 2020 r. zobowiązał I. Sp. z o.o. do określenia czy pełnomocnik spełnia warunki określone w art. 87 k.p.c., do uzupełnienia braków formalnych złożonego odwołania czy też wydał postanowienie o odrzuceniu

złożonego odwołania. Doprowadziło to zdaniem skarżącego do nieważności postępowania z uwagi na prowadzenie go z udziałem spółki, która utraciła zdolność sądową a bez udziału następcy procesowego, a mianowicie I. Sp. z o.o., która pozbawiona została możliwości obrony swych praw w toczących się postępowaniach.

Ponadto skarżący stwierdził, że w niniejszej sprawie doszło do błędnego wydania postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej z uwagi na jej nieprawidłowe zakwalifikowanie jako sprawy majątkowej, której przedmiot zaskarżenia nie przekracza kwoty 10.000,00 zł podczas gdy niniejsza sprawa, zdaniem skarżącego dotyczy objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, wobec czego skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. W niniejszej sprawie organ rentowy wydał decyzję, w której ustalił, że zainteresowany podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z uwagi na fakt wykonywania czynności na rzecz płatnika składek. Tym samym przedmiot niniejszej sprawy obejmuje swoim zakresem ustalenie czy ubezpieczony podlega obowiązkowym ubezpieczeniom i w konsekwencji ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia obowiązkowe. Spór między płatnikiem a organem rentowym sprowadza się zatem do ustalenia czy zainteresowany powinien być objęty obowiązkiem ubezpieczenia społecznego u płatnika czy też nie. W konsekwencji skarga kasacyjna w niniejszej sprawie przysługuje niezależnie od wysokości wartości przedmiotu zaskarżenia.

Niezależnie od powyższej argumentacji skarżący podniósł, że wydane postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej było nieprawidłowe, gdyż wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie przekracza kwotę 10.000,00 zł. Wynika to z faktu, że w niniejszej sprawie zostało złożone jedno odwołanie od analogicznych decyzji organu rentowego, w którym jako wartość przedmiotu sporu została wskazana kwota 388.798 zł. Mimo, że wolą płatnika było złożenie jednego odwołania do decyzji organu rentowego zarządzeniem Przewodniczącego Sądu Okręgowym sprawy zostały wpisane do repertorium U, nadając każdej ze nich odrębną sygnaturę akt. Takie działanie nie miało umocowania w obowiązujących przepisach z tego powodu, że skoro płatnik złożył jedno odwołanie od decyzji organu rentowego wydanych w analogicznych sytuacjach faktycznych i prawnych,

brak było podstaw do rejestrowania odrębnych spraw sądowych, w tym niniejszej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie płatnika składek okazało się bezzasadne.

Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że skarga kasacyjna płatnika składek została odrzucona, ponieważ została przez Sąd Apelacyjny uznana za niedopuszczalną z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia. W postępowaniu wywołanym zażaleniem na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną z takiej przyczyny, zakres kognicji Sądu Najwyższego nie obejmuje zatem kwestii, czy postępowanie prowadzone w niniejszej sprawie na wcześniejszym etapie dotknięte było nieważnością. Zakres kognicji Sądu Najwyższego ogranicza się tylko i wyłącznie do zbadania tego, czy Sąd Apelacyjny zasadnie odrzucił skargę kasacyjną, kwalifikując ją jako wniesioną w sprawie o prawa majątkowe, ewentualnie czy postępowanie wpadkowe przed Sądem drugiej instancji w zakresie kontroli dopuszczalności skargi kasacyjnej nie było dotknięte nieważnością. Chybiony jest więc całkowicie zarzut naruszenia art. 386 § 2 w związku z art. 397 § 3 w związku z art. 379 pkt 2 oraz 379 pkt 5 w związku z art. 397 § 3 w związku z art. 174 § 1 pkt 1 oraz art. 174 § 2 k.p.c.

Nie ma również podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ i 477¹⁴ k.p.c.; por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601; z dnia 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, LEX nr 583831; z dnia 22 lutego 2012 r., II UK 275/11, LEX nr 1215286), w granicach treści tej decyzji oraz zakresu odwołania. Przedmiot niniejszej sprawy nie dotyczył podlegania ubezpieczeniom społecznym. Sprowadzał się do wyjaśnienia, kto i o od jakiej podstawy powinien uiścić składki na ubezpieczenia społeczne. Kwestia ustalenia podmiotu zobowiązanego do odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne (płatnika składek) nie czyni sprawy sprawą o podleganie ubezpieczeniom społecznym. Tym

samym skarga kasacyjna jest dopuszczalna w zależności od wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2019 r., I UK 422/18, LEX nr 3019496). Dlatego Sąd drugiej instancji prawidłowo przyjął, że w niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia stanowiła kwota dodatkowej składki od wskazanych umów zlecenia. Przy wysokości przychodu z umów zlecenia stanowiącego 1.211,25 zł, słusznie Sąd Apelacyjny przyjął, że wartość składki, stanowiącej ułamek od tej kwoty, nie mogła wynosić co najmniej dziesięć tysięcy złotych.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).